

er uundgaelig nødvendig for, at Loven skal blive modtaget af Regeringen, og, jeg skal tilføje, for at den overhovedet skal kunne gaae nogenlunde uforandret gennem det andet Thing, saa have vi troet at skulde Sagen og at handle i dens velforstaaede Interesse, ved at gjøre den yderligere Andrømmelse og det yderligere Skridt til Eftergivenhed, som indeholdes i det stillede Endringsforslag. Altsaa — jeg gjentager det — det er ikke Grunde, hentede fra Forholdenes egen Natur eller fra Sagen selv, der have ledet os til at stille Forslaget, men ligesom praktisk politiske Hensyn, fordi vi have meent, at det er bedre at gjøre et mindre eller — jeg skal gjerne indrømme det — et ganske lille Fremmskridt, end slet intet at gjøre. Jeg veed vel, at der er Mænd her i Salen — og det gjør mig ondt, at netop de tre ærede Medlemmer, med hvem jeg havde den Ære at indbringe Forslaget — tænke anderledes; jeg veed vel, at de mene, at et saadant Fremmskridt, som der her er Spørgsmaal om, aldeles ingen Betydning har, og jeg veed, at de troe, at det endogsaa vil tjene Sagen, at Lovforslaget forkastes, og Loven altsaa ikke kommer ud, fordi de troe, at der da vil komme en saa mægtig Bevægelse i Befolkningen, et saa kraftigt Røre, at Regeringen vil blive nødt til i sin Tid at give efter, og vi ville kunne faae vedtaget en Lov, der giver en ganske anderledes kirkelig Frihed end den, hvorom her er Spørgsmaal. Saaledes veed jeg, at idetmindste en stor Deel af de ærede Medlemmer tænke; men jeg vil dog bede dem overveie, om de ikke gjøre en Feilregning, og om det ikke kunde tænkes, at Tidens Strømning netop vil gaae i en heel modsat Retning. Den Tid vil maaskee komme — og den er maaskee ikke saa fjern — da de i høi Grad ville fortryde ikke at have benyttet den Leilighed, som nu er tilstede, og fortryde, at de have forkastet det Skjold for Friheden, som denne Lov, selv med den af os foreslaaede Endring, dog maa siges at indeholde. Paa den anden Side vil jeg bede de Herrer, som af modsatte Grunde ere mod Lovudkastet, og mod det af os stillede Endringsforslag, fordi de troe, at vi derved gjøre et for stort Skridt i Anledning af kirkelig Frihed, betænke, hvor let det kan hændes, at de ved at

forkaste Lovforslaget, paa ingen Maade standse Frihedens Fremgang. Jeg vil bede Dem netop være opmærksomme paa de Endringsforslag, som ere stillede under Nr. 1, og paa, hvorledes de ere blevne motiverede; jeg vil bede Dem erindre, hvad der derved er stillet i Udsigt og bebudet, og som vil kunne føre til ganske andre Udvidelser, end De nu paa nogen Maade tænke sig ved at standse Lovforslaget. Jeg troer, at Enhver, der vil et virkelig sandt Fremmskridt paa det kirkelige Omraade, bør stemme for Loven med det Endringsforslag, vi have stillet, for derved at gjøre det muligt paa den ene Side dog at opnaae Noget, og paa den anden Side standse for vidtgaaende Fordringer. — Jeg maa iøvrigt for mit eget Vedkommende tilføje, at saafremt det under Nr. 2 stillede Endringsforslag skulde blive forkastet, saa vil jeg stemme saavel for Forslaget under Nr. 1 som for Forslaget under Nr. 5, og jeg gjør det af de Grunde, som ere udviklede af min ærede Sidemand tilhøre (S. A. Hansen).

Rosenorn: Jeg har unægtelig heelt forskjellige Anskuelse fra dem, jeg her har hørt udtale. Det er min Hensigt, hvad enten de Endringsforslag, der foresigge, blive vedtagne eller forkastede, alligevel at stemme imod Lovforslaget; det er ligeledes min Hensigt hverken at stemme for eller imod noget af de Endringsforslag, der foresigge, og det er denne min Stilling, som jeg udbejder mig Thingets Tilladelse til at begrunde. Jeg hører til dem, der have den fulde og bestemte Overbeviisning, at Grundlovens Paragraph, som siger, at Folketirkens Forsatning ordnes ved Lov, skal forstaaes saaledes, at Folketirken skal have en Forsatning, og at denne Forsatning skal gives, forinden man gjør store og gennemgribende Forandringer i de kirkelige Forhold. Denne Anskuelse har været den almindelige, lige siden Grundloven blev given, indtil der i de senere Aar er opstaaet en heelt anden Opfattelse af dette Forhold, nemlig den, at Folketirkens Forsatning skal kunne ordnes ved smaa Love, den ene efter den anden. Jeg kunde jo naturligviis for det ærede Thing citere, hvorledes ansete og indflydelsesrige Mænd stadig havde